

СОЛТҮСТІК АМЕРИКА

**Солтүстік Америка –
Жер шарындағы ең
көлдерге бай,
табиғаты әр алуан,
қылқан жапырақты
ағаштарға бай
материк**

**Ауданы – 24,2 млн шаршы
шақырым, ауданы
жөнінен 3 орын алады.
Материк атауы Америго
Веспуччидің құрметіне
аталған**

**Ханзада Уельс
мүйісі**

**Мерчисон
мүйісі**

**Сент-
Чарльз
мүйісі**

**Марьято
мүйісі**

**Ең биік нүктесі –
Денали
(6194 м)**

**Ең төмен нүктесі –
Өлім аңғары
(- 86 м)**

**Пайдалы
қазбалары:**

**Мұнай
Мыс
Алтын
Уран
Никель
Уран**

**Солтүстік
Американың
климаты алуан түрлі.
Гренландияда
қаңтарда -40 С болса,
материктің
оңтүстігінде +20 С
Шілдеде солтүстік
жағалық бөлікте +8 С,
оңтүстікте +30 С
болады**

Солтүстік Американың зерттелу тарихы – ежелгі үндіс тайпаларынан басталып, викингтер, одан кейін еуропалық ұлы географиялық ашулар, ақырында Ресей, Англия, Франция және Испания экспедицияларымен жалғасты. XIX ғасырда материк толығымен картографияланып, қазіргі ғылыми зерттеулерге негіз қаланды.

1000 жыл шамасында викингтер (Лейф Эриксон бастаған скандинавиялықтар) Гренландияға және қазіргі Канаданың Ньюфаундленд аралына жетті. Олар бұл жерді Винланд деп атаған.

1492 ж. Христофор Колумб Багам аралдары мен Кариб теңізін ашты. Ол Солтүстік Американың шығыс бөлігіндегі аралдарға жеткен.

•1497 ж. Джон Кабот Ньюфаундленд пен Канаданың шығыс жағалауын зерттеді.

•Жак Картье (1534–1541) – қазіргі Канададағы Сен-Лоренс өзенін зерттеп, Франция үшін жерлерді талап етті.

•Эрнандо де Сото (1539–1542) – АҚШ аумағында Миссисипи өзенін ашты.

•Франсиско Васкес де Коронадо (1540–1542) – қазіргі АҚШ-тың оңтүстік-батысын зерттеді.

•Генри Гудзон – Солтүстік Американың шығыс және солтүстік-шығыс жағалауын, әсіресе су жолдарын зерттеді.

•Александр Маккензи – Канаданың ішкі бөлігі мен өзен жүйелерін алғаш толық зерттеп, Тынық мұхитқа жетті.

1728 жылы Витус Беринг Охот теңізінен солтүстікке қарай жүзіп, Азия мен Американы бөліп тұрған бұғазды ашты. Кейін ол ғалымның құрметіне Беринг бұғазы деп аталды. Алексей Чириков Алеут аралдарын, Аляска жағалауын зерттеді

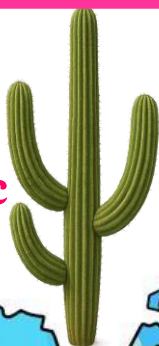
•Руаль Амундсен (1872–1928) Канада Арктикасының көптеген аралдарын, бұғаздарын картаға түсірді, солтүстік магниттік полюстің орнын анықтады

Солтүстік Американың солтүстігіндегі эскимос (инуит) халықтарының тұрмыс-тіршілігі туралы құнды этнографиялық мәліметтер жинады

ОПОССУМ

КАКТУС

МОНАРХ
КӨБЕЛЕГІ

СКУНС

ҚҰНДЫЗ

ПОЛЯР ТҮЛКІСІ

КАРИБУ

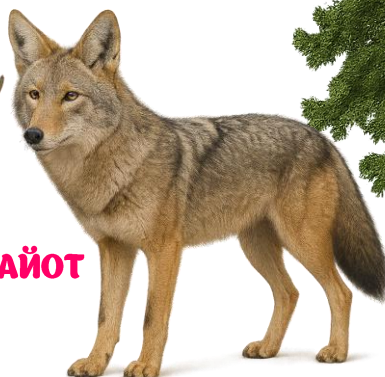
Қойөгіз

ГРИЗЛИ

КАЙОТ

СЕКВОЙЯ

СЕН КӨРУГЕ ТИС ЖЕРЛЕР

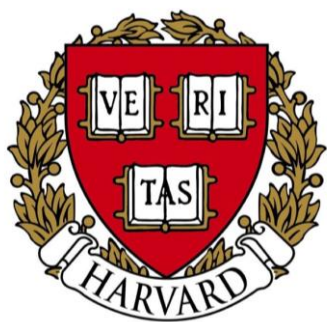
КОЛОРАДО
КАНЬОНЫ

КАКТУСТАР
АЛҚАБЫ

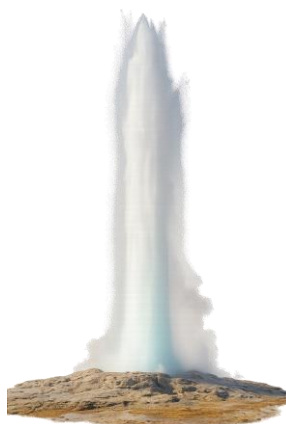
ЧЕЧЕН ИЦА

НИАГАРА

ДИСНЕЙЛЕНД

ЙЕЛЛОУСТОН
САЯБАҒЫ

БОСТАНДЫҚ
МҮСІНІ

МОНАРХ
КӨБЕЛЕКТЕРІНІҢ
КӨШІ

АҚШ жерінің ауданы жөнінен әлемде 4 орын алады. Жетекші салалары машина жасау, ғарыштық техника мен электроника шығару, қара металлургия, жеңіл өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы

Канада – дүние жүзінде жерінің ауданы жөнінен 2 орын алады. Канада ормандарға және көлдерге өте бай. Елде 31 ұлттық саябақ бар. Елде астық шаруашылығы, ағаш өнеркәсібі, қағаз жасау өте мықты дамыған

Мексика - сальса, мариячи музыкасы, фиеста дәстүрлерімен, ЮНЕСКО мұралары: Чичен-Ица, Теотиуакан қаласы, Майя пирамидаларымен әлемге әйгілі

Никарагуа – көлдер мен жанартаулар елі, «Екі мұхит аралы» аталады.

Панама – әйгілі Панама каналы орналасқан ел, әлемдік сауда мен логистиканың маңызды торабы.

БІЛГЕНІҢ ЖӨН:

**Ең ұзын жерасты үңгірі –
Флинт-Мамонт Аппалач
тауында, ұзындығы 530 км**

**Жер шарындағы ең үлкен тау
мұздығы – Аляска
жотасындағы Хабборт
мұздығы, ұзындығы 145 км**

**Мұхиттағы ең биік
толысу толқыны Фанди
шығанағында 18 м-ге
жетеді**

**1872 жылы дүние
жүзінде тұңғыш рет
АҚШ-та Йеллоустон
ұлттық саябағы ашылды**

**Жер шарындағы ең
биік ағаш –
секвойя, биіктігі 100 м-ге
жетеді**

**Жер шарындағы ең үлкен
және ең терең Колорадо
каньонының тереңдігі 1600 м,
ұзындығы 446 км, ені 25 км-ге
жетеді**

